rijksuniversiteit groningen / faculteit der letteren

Toetsplan

Bachelor Informatiekunde

Academisch jaar 2025-2026

1 /

Visie op onderwijs en toetsing

a. Visie van de RUG

De onderwijsvisie van de Rijksuniversiteit Groningen is gericht op het creëren van sterke banden tussen studenten en medewerkers, tussen onderwijs en onderzoek en tussen onderwijs en relevante maatschappelijke kwesties, in een nationale en internationale context (zie https://www.rug.nl/about-ug/policy-and-strategy/strategic-plan/).

De bijbehorende onderwijsstrategie is erop gericht studenten te stimuleren om gerespecteerde deelnemers te worden in de academische gemeenschap. Dit doel wordt bereikt door:

- een academische en sociale omgeving te creëren waarin studenten actief betrokken zijn bij het eigen leerproces en waarin leren en de ontwikkeling van de eigen talenten centraal staan;
- onderwijs van topkwaliteit te leveren dat is gebaseerd op onderzoekskwaliteiten van medewerkers en dat studenten de mogelijkheid biedt te studeren en te werken aan de grenzen van het weten;
- studenten de nodige vaardigheden, houding en kennis bij te brengen die nodig zijn om met succes te concurreren op de internationale arbeidsmarkt.

Het bevorderen van *Active Learning* was een van de meest prominente doelen uit het vorige strategieplan. *Active Learning* is een onderwijsbenadering waarbij studenten directer betrokken zijn bij het leerproces door activiteiten aan te bieden zoals problem-solving, schrijfopdrachten, groepsdiscussies, reflectie en andere activiteiten die kritisch denken bevorderen. *Active Learning* maakt vaak gebruik van digitale hulpmiddelen. Medewerkers en studenten worden aangemoedigd om innovatieve onderwijsmethoden, zoals 'e-learning' en de 'flipped classroom', te ontwikkelen en te evalueren.

De trend naar blended learning is door Corona versterkt, waarbij de RUG expliciet koos voor een mengvorm van online en on-campus onderwijs: hybrid learning.

b. Facultaire visie

De facultaire onderwijsvisie sluit aan op die van de RUG, en kan aldus worden samengevat (zie https://www.rug.nl/let/onze-faculteit/organisatie/diensten-en-voorzieningen/cliq/publicaties/strategieplan-cliq.pdf):

- Onderzoek kunnen doen met big data moet worden geïntegreerd in het onderwijs;
- We bieden een interactieve leeromgeving, waarin dialoog centraal staat;
- Eminente wetenschappers uit binnen- en buitenland worden binnengehaald;
- Docenten ontwikkelen werkvormen die aanzetten tot interactie;
- Er wordt gewerkt aan permanente verbetering van de onderwijskwaliteit;
- Studenten en docenten vormen samen een echte leergemeenschap;
- Het onderwijs is opgebouwd uit herkenbare leerlijnen;
- Toetsing dient, behalve voor het beoordelen van geleverde prestaties, ook om inzicht te verschaffen in hun vorderingen richting eindkwalificaties. Hierbij speelt formatieve evaluatie (feedback) een belangrijkere rol.

De richting die het onderwijs van de RUG de komende jaren op moet gaan is die van activerend leren in een hybride leeromgeving waarbij ICT een belangrijke ondersteunende rol vervult. 'Actief leren' geeft daarbij de hoofdrichting aan. *Blended learning* wordt de norm, of, in tijden van Corona, *hybrid learning*. Het onderwijs wordt herontworpen volgens de principes van constructive alignment, waarbij het didactische concept, de onderwijsvorm en het toetsprogramma in een samenhangend geheel studiegedrag bij studenten bevordert dat leidt tot het gewenste eindniveau.

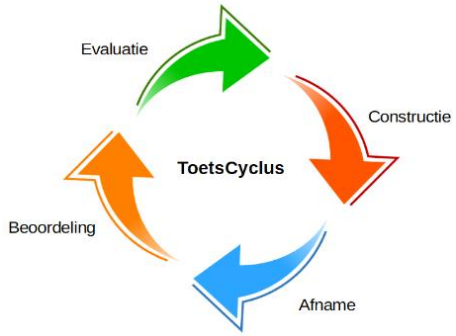
c. Visie van de opleiding Informatiekunde

De Bacheloropleiding Informatiekunde is een interdisciplinaire opleiding die zich tot doel stelt studenten op te leiden die kennis, inzicht en vaardigheden bezitten om werkzaam te zijn

	binnen de Informatie- en Communicatietechnologie, op het raakvlak van technologie, taal en communicatie, en die kunnen doorstromen naar een master op dit gebied. De opleiding richt zich in brede zin op (computationele) technieken om ongestructureerde (digitale) informatie te structureren en te doorzoeken. Hierbij ligt de focus op tekstuele data. De opleiding is opgebouwd uit basisvakken en meer specialistische vakken. De basisvakken richten zich op (web)programmeren en database-ontwerp, statistiek, en wetenschappelijke vaardigheden. In de specialistische vakken komen thema's aan bod op het gebied van de (computationele) taalkunde, communicatiekunde en mens-computer interactie. Het wetenschappelijke karakter van de opleiding komt tot uitdrukking in de aandacht die de opleiding heeft voor onderwerpen waarbij theorieën en inzichten uit de taalkunde, communicatiekunde, en informatica worden toegepast bij data-analyse, taal- en webtechnologie, en mens-computer interactie. Daarnaast is er aandacht voor wetenschappelijk verantwoorde methodologie en verslaglegging. De opleiding laat de studenten actief leren. De studenten worden aangezet om theoretische kennis toe te passen op informatiekundige problemen, en theorie te verbinden met praktische applicaties. Dit uit zich in de combinatie van individueel kleinschalig onderzoek naar Informatiekundige vraagstukken en de directe inzet van programmeerkennis en vaardigheden om deze met behulp van de computer op te lossen. Deze combinatie is karakteristiek voor de opzet van veel vakken. In grootschaligere projecten, waarin studenten geacht worden een onderzoeksvraag op het gebied van de Informatiekunde op te lossen, wordt het werken in groepsverband gestimuleerd. Visie van de opleiding op onderwijs Een belangrijk aspect van de opleiding is de toepassing van theoretische kennis op informatiekundige problemen. Theoretische kennis en probleemoplossing worden daarbij gekoppeld aan praktische applicaties. In het aangeboden programma streeft de opleiding naar een goede balans tussen inhoudelijk verdiepende kennis en meer algemene academische en technische vaardigheden. Deze visie heeft geleid tot een grote diversiteit aan onderwijs- en toetsvormen. Naast hoorcolleges, waarin veelal samengewerkt wordt met andere opleidingen en theoretische onderwerpen aan de orde komen, kent de opleiding kleinschalige en interactieve onderwijs- en begeleidingsvormen, waar de student verworven kennis toepast, individueel of in groepsverband. Onderzoeksprojecten van staf en promovendi of maatschappelijke vraagstukken leveren vaak het materiaal aan voor opdrachten. De combinatie van theorie en toepassing zet de studenten aan tot een actieve leerhouding en laat hen reflecteren op hun eigen leerproces. Daarbij weten zij zich gesteund door een toegewijd docententeam. Hieronder beschrijven we hoe we deze visie concreet hebben vertaald naar het onderwijsprogramma van de opleiding. Visie van de opleiding op toetsing De opleiding heeft gekozen voor regelmatige toetsing, zowel formatief als summatief, met meerdere deeltoetsen en eindtoets per vak. De gehanteerde toetsvormen zijn o.a. meerkeuzevragen, essayvragen, programmeeropdrachten (individueel of in groepsverband uit te voeren) en (project-)verslagen. Met name bij deeltoetsen wordt feedback gegeven die studenten helpt om eigen deficiënties te herkennen en om op tijd leergedrag bij te sturen. Een vak sluit af met een eindtentamen of eindopdracht met verslag. Eindbeoordeling is gebaseerd op een gewogen gemiddelde waarbij eindtoets meestal zwaarder weegt dan deeltoetsen. Bij vakken die voorbereidend zijn op vervolgvakken moet de toets zodanig zijn dat iedereen die slaagt ook voldoet aan de ingangseisen van de vervolgvakken.

2 / Regels voor het doorlopen van de toetscyclus (van ontwerp naar evaluatie en optimalisering)

De opleiding volgt de protocollen op die de Faculteit der letteren voorstelt voor het ontwerpen, evalueren, en optimaliseren van toetsen. Het diagram hieronder beeldt deze toetscyclus uit:

3 / Toetsdossier

a. Het toetsdossier

De eisen die aan het toetsdossier gesteld worden zijn neergelegd in §4 van het 'Protocol borging toetskwaliteit in modules' van de Examencommissie.

Alle examinatoren van een opleiding zorgen ervoor dat de EC de volgende stukken in de vorm van een 'toetsdossier' ter beschikking staan:
a. de studiehandleiding
b. de cijferlijst, bevattende alle deelcijfers die bijdragen aan het eindcijfer
c. - in het geval van een toets in engere zin: de toets zoals deze afgenomen is, incl. antwoordmodel/sleutel;
- in het geval van werkstukken: de opdrachtformulering, informatie over de daarbij toegepaste beoordelingswijze (beoordelingscriteria en normering), voor zover niet beschikbaar in studiehandleiding, en de volledig ingevulde beoordelingsformulieren
- in het geval van eindwerkstukken: de volledig ingevulde beoordelingsformulieren en de ingeleverde werkstukken (al dan niet voorzien van commentaar door de docent)
d. de blauwdruk voor de toetsing, verslagen van intervisiebijeenkomsten, (zelf)evaluaties van het modules e.d. voor zover beschikbaar
e. een door de examinator ingevuld evaluatieformulier met informatie over het verloop van de toetsing.

b. Betrokken actoren

Voor het vervullen van de taken rond het toetsdossier zijn de volgende actoren verantwoordelijk:
Vakcoördinatoren en docenten zijn verantwoordelijk voor de studiehandleiding van het betreffende vak, en de toetsing met, indien mogelijk, antwoordmodellen/sleutels. Deze toetsing wordt bekeken, en, na eventuele aanpassingen, goedgekeurd door een collega. Verder zij vakcoördinatoren en docenten verantwoordelijk voor het verzamelen en beschikbaar maken van alle documenten in het toetsdossier waarvoor een speciale map aanwezig is in Student Portal.
De examencommissie beoordeelt het toetsdossier, en gaat in gesprek met betreffende docent of vakcoördinator als er iets aan mankeert.
De programmacoördinator van de opleiding is verantwoordelijk voor het opstellen van het toetsplan. Dit plan wordt, indien nodig, voorgelegd aan de examencommissie en /of de opleidingscommissie. Na goedkeuring stuurt het clusterbestuur het toetsplan door aan het Faculteitsbestuur. Deze vraagt de Faculteitsraad om het toetsplan te beoordelen. Na advies en

	eventuele wijzigingen keurt het Faculteitsbestuur het toetsplan goed als onderdeel van de OER.

4 / Programmering van de toetsing in de tijd

Overzicht van de eindkwalificaties van de opleiding + matrix	Bijlage 2
Schematisch overzicht van de tijdvakken bestemd voor toetsing, de gehanteerde toetsvormen	Bijlage 3
Overzicht van de beoogde leeruitkomsten van de vakken en hun toetsvorm(en)	Bijlage 4
Leerlijnen	Bijlage 5

Leidend zijn de doelen van de opleiding, die neergelegd zijn in de eindkwalificaties van de opleiding (bijlage 2). De studieonderdelen vervullen gezamenlijk een rol in het toewerken naar die eindkwalificaties. Dit komt tot uiting in een coherent curriculum met een transparante structuur. De matrix eindkwalificaties (bijlage 2) benoemt de vakken waarin summatieve toetsing plaatsvindt en maakt een onderscheid tussen a) studieonderdelen die middels toetsing *toeleiden* naar het in de eindkwalificaties beschreven eindniveau en b) studieonderdelen waarin toetsing *op eindniveau* plaatsvindt (in dit laatste geval vallen de leeruitkomsten van het studieonderdeel dus samen met de eindkwalificaties) . Dit onderscheid komt tot uitdrukking in de markering:

"x", d.w.z. met onderstreping, wordt gebruikt voor summatieve[1] toetsing op eindniveau;
"x" voor summatieve toetsing op een lager prestatieniveau;
"fx" voor formatieve[2] evaluatie op een lager prestatieniveau.

Parallel aan het curriculum biedt het toetsprogramma (bijlage 3) een evenwichtig gestructureerd overzicht van toetsvormen en toetsperiodes. Studieonderdelen binnen een leerlijn kunnen eventueel eenzelfde visuele markering in het overzicht krijgen.
Om op programmaniveau inzichtelijk te krijgen of de gekozen toetsvormen aansluiten bij de leeruitkomsten van vakken en een evenwichtige mix vormen in de aanloop naar de eindkwalificaties, worden alle beoogde leeruitkomsten van de studieonderdelen aan de toetsvormen gerelateerd (bijlage 4).

5 / Borging toetskwaliteit door de examencommissie

De borging van de toetskwaliteit door de Examencommissie speelt zich af op het niveau van het programma en op het niveau van de afzonderlijke vakken.

a. Borging toetskwaliteit op programmaniveau

[1] Summatief toetsen is het onderzoek dat erop gericht is te oordelen over de kennis en de vaardigheden van een student. Meestal gebeurt dit met een cijfer in combinatie met een vorm van onderbouwing van het cijfer (vrij naar 'Toetsen in het hoger onderwijs' (2017)).
[2] Formatief evalueren betreft het proces van zoeken, aggregeren en interpreteren van informatie die studenten en docenten vervolgens kunnen gebruiken om te bepalen waar studenten staan in hun leerproces, waar zij naartoe moeten werken en op welke manier dat het meest effectief is (vrij naar 'Toetsen in het hoger onderwijs' (2017)).

	Jaarlijks brengt de Examencommissie in het jaar voorafgaand aan het nieuwe academische jaar advies uit over het concept-toetsplan van de opleiding. **b.** Borging toetskwaliteit op moduleniveau De examencommissie beziet elk jaar een redelijk aantal toetsen. Hierbij wordt mede gekeken naar de plaats van het vak in het curriculum en de plaats ervan in een specifieke leerlijn. **Daarnaast wordt een beredeneerde selectie gemaakt uit scripties.**

	6 /	Archivering Vakcoördinatoren en docenten archiveren het toetsdossier op de Student Portal van het betreffende vak. Scriptiebeoordelingen en verantwoordingen worden gearchiveerd door het secretariaat. Digiale en geschreven toetsen worden gearchiveerd conform de algemene gangbare regels van archivering.
	7 /	Lijst van de voor toetsing relevante documenten
		• Facultaire visie op onderwijs en toetsing • Regels en Richtlijnen – het huishoudelijk reglement van de Examencommissie • Onderwijs- en examenregeling (OER) – juridisch bindend document geldend voor het studentencohort dat in hetzelfde academisch jaar met de studie start. De OER bevat tevens eventuele overgangsregelingen voor eerdere cohorten. • Matrix eindkwalificaties – bijlage bij het Toetsplan, waarin gespecificeerd wordt in welke modules *summatieve toetsing op eindniveau* plaatsvindt (codering: “x”, d.w.z. met onderstreping) en in welke modules formatieve (codering “fx”) dan wel summatieve toetsing op een lager prestatieniveau (codering: “x”) plaatsvindt • Stagehandleiding –studiehandleiding voor het curriculumonderdeel ‘stage’. • Studiehandleiding – uitwerking van OER en toetsplan op moduleniveau, in lijn met de informatie in Ocasys. • Toetsprogramma – de uitwerking van de OER deel A, art. 8.5.